

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2013

Nuland Heeseind 3

Notitie Flora- en faunawet

J. van Suijlekom, 29 november 2013

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Flora- en faunawet	4
2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	5
3 Resultaten van het veldonderzoek	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	7
3.3 Gebiedsbescherming	8
4 Conclusies en aanbevelingen	10
Conclusies	10
Aanbevelingen	10
Literatuur	11
Bijlage 1 (data NDFF)	12

Impressie van het
plangebied.
Buro Maerlant
d.d. 14 november
2013.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Planomar B.V. heeft Buro Maerlant een veldinspectie ecologie uitgevoerd in het plangebied Nuland Heeseind 3 in de gemeente Maasdonk. Aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen sloop van een voormalige stal en herbouw op dezelfde locatie. Voor dit doel wordt het bestemmingsplan gewijzigd.

1.2 Methode / doel

Deze memo ecologie bestaat uit de uitwerking van de resultaten van het veldonderzoek. Volledigheidshalve zijn tevens verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) uit de directe omgeving opgevraagd. Op basis van de veldinspectie is een goed beeld ontstaan over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Tevens is een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige plannen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet.

1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen

Het plangebied Heeseind 3 is gelegen in het buitengebied van Nuland, in de gemeente Maasdonk en omvat een voormalig agrarisch bedrijf, dat nu wordt gebruikt als caravanstalling (figuur 1). Men is voornemens een voormalige stal te slopen en op dezelfde plaats een kleinere schuur - annex stalling te realiseren.

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood). In groen staat de te slopen bebouwing weergegeven. Ondergrond: Google.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weergave verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 13 uit de Flora- en Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Het kan worden gezien als een fatsoenseis.

2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig

behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht. Er zijn drie categorieën of tabellen van beschermde soorten opgesteld (zie tabel 2 en bijlage 1):

Tabel 2
Beschermingsre-
gimes 1 t/m 3
AMvB artikel 75
van de Flora- en
faunawet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken(mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden(compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaar-getijde.

Per augustus 2009 is de beoordeling Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen door de Dienst Regelingen gewijzigd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. Nesten van vo-

gels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 3).

Op basis van een recente uitspraak door de Raad van State (11 juli 2012) worden ontheffingsaanvragen voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels strenger beoordeeld. Ontheffing (voor een ruimtelijke ingreep) wordt slechts verleend indien sprake is van een belang in het kader van de Habitatrichtlijn en / of de Vogelrichtlijn.

Tabel 3
Beschermingscategorien nesten, waarvan de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond (1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5) gelden

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarrond beschermde nesten	
Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

Van alle categorieën vogels in hierboven genoemde tabel is het belangrijk aan- of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk.

3 Resultaten van het veldonderzoek

3.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd in de middag van 14 november 2013. De initiatiefnemer gaf tijdens de uitvoer uitleg over de plannen. Tijdens het bezoek was het bewolkt, regenachtig, enige wind, bij een temperatuur van circa 8 °C.

Biotopen

In het plangebied, het deel waar de ingrepen plaats gaan vinden zijn de volgende biotopen aanwezig:

- » Bebouwing/opstal: Voormalige varkensstal, opgetrokken uit enkelsteens muren met een golfplaten dakbekleding. De golfplaten waren direct aangebracht op dunne houten balken. Plekken voor fauna om weg te kruipen ontbraken.
- » Spaarzame erfbeplanting, bestaande uit jonge struiken en een jonge wilg (krulvariant), tegen de bebouwing aan.
- » Verhardingen.

In het overige (te behouden) deel van het plangebied en omgeving zijn de volgende biotopen aanwezig:

- » Stallen, in gebruik als caravanstalling, opgetrokken uit stenen muren met een golfplaten dak. Aan de binnenzijde waren de golfplaten betimmerd met isolatieplaten. Op diverse plekken was zichtbaar, dat vogels in de ruimte tussen de golfplaten en het isolatiemateriaal aanwezig waren.
- » Bedrijfswoning / boerderij, opgetrokken uit baksteen met een pannendak
- » Enkele forsere bomen waaronder een rij zomereiken. Bomen waren allen gaaf, zónder voor vleermuizen of vogels toegankelijke holten / kieren.
- » Gazon / perkjes.
- » Weiden.
- » Doorgaande weg en verhardingen overig.

3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Onderhavige verwachting is gebaseerd op de veldinspectie. Verspreidingsgegevens uit de NDFF uit de omgeving geven een actueel beeld van de aanwezigheid van strikter beschermde soorten (bijlage 1). De aan- of afwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van het type biotoop, sporen et cetera.

Planten

Het plangebied is door het huidige gebruik géén geschikte biotoop voor beschermde vaatplanten. Beschermde vaatplanten werden niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Op ruimere afstand zijn diverse strikter beschermde vaatplanten waargenomen (bijlage 1). In het plangebied en in het bijzonder het toekomstige bouwblok, ontbreekt geschikte biotoop. Muren zijn allen gaaf, voor muurplanten zoals klein glaskruid zijn deze niet geschikt. De aanwezigheid van strikter beschermde vaatplanten kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Zoogdieren algemeen

In het plangebied werden geen sporen van beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen. De te slopen opstal en verhardingen en het gazon zijn geen geschikte biotoop voor grondgebonden zoogdieren. Op grotere afstand van het plangebied komt blijkens de database van de NDFF de das voor. Het plangebied is voor de das niet geschikt. De das preferereert open, niet - of spaarzaam bewoond gebied met een afwisseling van houtsingels en akkers / weiden. De aanwezigheid van de das en overige strikt beschermde grondgebonden zoogdieren kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten vleermuizen waargenomen, waaronder de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Op grotere afstand onder andere meervleermuis en watervleermuis. De te slopen opstal bebouwing is beoordeeld als ongeschikt. De voormalige stal was enkelsteend en voorzien van golfplaten daken direct op dunne balken. Plekken om weg te kruipen ontbraken voor vleermuizen. Sporen van vleermuizen werden in de te slopen opstal niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de te slopen opstal kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

De overige bebouwing in het plangebied is vrij tot zeer geschikt voor vleermuizen: pannendak van de boerderij, en de geïsoleerde daken van de caravanstallingen. Deze objecten bevinden zich op ruime afstand van het nieuwe bouwblok, tevens blijven deze behouden. Effecten op eventueel aanwezige vleermuizen zijn niet aan de orde.

Foerageergebied en vliegroutes

Als foerageergebied heeft het plangebied mogelijk enige functie, echter is het oppervlak in relatie met de omgeving dermate gering, dat op voorhand géén sprake kan zijn van essentieel foerageergebied. Negatieve effecten op de foerageermogelijkheden van vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Duidelijke lijnelementen die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen ontbreken. Het bebouwingslint algemeen aan het Heeseind kan door vleermuizen worden gebruikt als vliegroute. De sloop en herbouw heeft geen invloed op de gehele structuur en dus de navigatiemogelijkheden voor vleermuizen.

Vogels

In het plangebied werden tijdens het veldbezoek algemene vogels aangetroffen als spreeuw, kauw en merel. In beplantingen in het plangebied zelf worden ook algemene broedvogels verwacht. Deze blijven allen behouden. In de te slopen opstal zijn geen sporen aangetroffen van vogels. Aan de binnenzijde zijn ook vrijwel geen plekken voor een nest. In één te behouden stalling werden diverse sporen aangetroffen van vogels in de vorm van meststrepen bij openingen tussen golfplaten en isolatiemateriaal. Mogelijk broedt hier huismus of spreeuw. Huismus werd op grotere afstand gehoord. De initiatiefnemer gaf aan dat jaarlijks redelijk veel vogels onder het dak broeden. De vogels geven geen overlast en kunnen ook in de toekomst ongestoord broeden. De stallingen zelf zijn aan de binnenzijde hermetisch afgesloten. Vogels kunnen niet in de stallingen komen. Het woonhuis / de boerderij is eveneens potentieel

geschikt voor aan bebouwing gebonden vogels. Sporen werden niet aangetroffen. Indien huismus (jaarrond beschermd) in het plangebied broedt, zijn op voorhand geen effecten te verwachten daar de ingrepen beperkt zijn tot een te slopen niet gebruikt object.

In de nabije omgeving van het plangebied komen diverse strikter beschermde (jaarrond, nesten) vogels voor waaronder uilen en roofvogels. Sporen werden in het plangebied niet aangetroffen. Eén stalling was in potentie toegankelijk voor kleinere uilen als de steenuil. Sporen werden, zoals vermeld, niet aangetroffen, daarnaast blijft deze potentieel toegankelijke stalling behouden. Effecten op roofvogels en of uilen zijn niet aan de orde.

Vissen

In het plangebied ontbreekt water. Effecten op vissen zijn niet van toepassing.

Amfibieën

In de nabijheid van het plangebied zijn diverse soorten amfibieën waargenomen. Voortplantingswater en of geschikte landbiotoop ontbreekt in het plangebied. Als winterbiotoop is het plangebied ongeschikt, daar opstallen hermetisch afgesloten zijn. De aanwezigheid van strikter beschermde amfibieën kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Overige soortgroepen

Voor de overige door de Flora- en faunawet strikter beschermde soortgroepen ontbreekt geschikt leefgebied.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Soorten

In de te slopen opstal zijn géén natuurwaarden aangetroffen.

In het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, zijn de volgende potentiële natuurwaarden aangetroffen:

- » Verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes vleermuizen;
- » Mogelijke aanwezigheid van huismus (jaarrond beschermd) en algemene broedvogels (niet jaarrond beschermd).

Effecten

Doordat de werkzaamheden gericht zijn op de te slopen opstal, beperkt van aard zijn, en preventief afdoende maatregelen kunnen worden getroffen, zijn over het algemeen géén negatieve effecten op strikter beschermde soorten te verwachten.

Aanbevelingen

Doordat de kans bestaat dat broedende vogels aanwezig zijn in de nabijheid van de werkzaamheden, wordt aanbevolen zowel sloop als het grondwerk uit te voeren buiten het broedseizoen: ná half juli en vóór half maart. Hetzelfde geldt voor werkzaamheden in de directe nabijheid van beplantingen. Het verstoren van broedende vogels is conform de Flora- en faunawet niet toegestaan.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Internet

- » Google Maps
- » www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni
- » <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

BIJLAGE 1

Data uit de
NDFF. © NDFF
- quickscanhulp.
nl 29-11-2013
07:56:24.

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Alpenwatersalamander	Amfibieën	tabel II	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	tabel II	0 - 1 km
Kleine zonnedaauw	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Heikikker	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Klein glaskruid	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Steenanjer	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Tongvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Waterdrieblad	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde gagel	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Paling	Vissen	tabel II	1 - 5 km
Wild zwijn	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
teunisbloempijlstaart	Insecten - Macronachtvlinders	tabel III	1 - 5 km
Bittervoorn	Vissen	tabel III	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen	tabel III	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Das	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Gewone of Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 18091206

Nuland Heeseind 3

Notitie Flora- en faunawet